

A hírközléstől a gyógyászatig

Tanácskozás a lézerekről — Nemzetközi konferencia Szegeden

Fantasztikus filmekben gyakran vívnak élethalál-harcot lézerfegyverekkel. Az ilyen jelenetek ámulásra késztetnek bennünket, közönséges halandókat, akik vajmi keveset tudunk ezekről a sugarakról. A tudományos kutatások révén azonban a lézer egyre kevésbé számít csodának. Napjainkban a lézereknek több fajtája ismert, és ezeket sikerrel alkalmazzák a gyakorlatban is.

Az NSZK-beli Schäfer, az amerikai Sorokin és a szovjet Rubin fizikusok kutatásainak eredményeként mintegy tíz éve ismert a festéklézer. Ennek a sugárnak a gyakorlatban való alkalmazása új fejezetet nyitott a hírközléstől a gyógyászatig szinte minden területen.

A festéklézerek alkalmazásáról kezdődött nemzetközi konferencia tegnap, kedden Szegeden, a Technika Házában. A harmadik szegedi lumineszcenciális konferencián megjelentek, köztük dr. Vég Gyulát, a Csongrád megyei pártbizottság és Lajkó Ferencet, a városi pártbizottság képviselőjét, dr. Szőkefalvi-Nagy Béla akadémikust, a Szegedi Akadémiai Bizottság elnökét és dr. Kovács Kálmán egyetemi tanárt, az MTE SZ Csongrád megyei szervezeteinek elnökét dr. Kozma László docens köszöntötte. Megnyitót dr. Ketskeméty István professzor mondott. Ezután Szabó G. László, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese szolt a konferencia jelentőségéről és hasznosságáról. Elmondta, hogy Csongrád megye és Szeged igaz örömmel látja vendégül e modern tudom-

mányág képviselőit a konferencia négy napja alatt. A tanácskozás első napján tartotta meg előadását V. S. Letohov, Lenin-díjas fizikus. Ismertette a legújabb kutatások eredményeit, amelyek a gyorsfolyamatok tanulmányozásából születtek. A festéklézerek segítségével olyan rendkívüli gyors fizikai, ké-

miai és biológiai folyamatokat is vizsgálni lehet, amelyek a milliommód-másodperc egymilliomod része alatt játszódnak le.

F. P. Schäfer fizikus a festéklézerek alkalmazásában eddig elért eredményeket ismertette.

A tanácskozás ma, szerdán folytatja munkáját.

Ülést tartott a megyei tanács vb

A Csongrád megyei tanács végrehajtó bizottsága dr. Petrik István tanácselnök-helyettes vezetésével tegnap, kedden Szegeden ülésezett. A tanácskozáson részt vett dr. Kolláth György, a Minisztertanács Tanácsai Hivatalának képviselője is.

A testület az előterjesztések között határozott az idei költségvetés csökkentéséről. Erre azért kerülhetett sor, mert az ország jelenlegi gazdasági helyzete szükségessé teszi a társadalmi közkiadások mérsékeltebb ütemű fejlesztését. A költségvetés arányainak módosulása nem érinti az alapellátást. Így az egészségügyben, az anyas-, a csecsemő- és gyermekvédelemben, a szociális gondozásban, az oktatás területén, a köztisztaság-nál, a belvízelvezetésnél, a felújításnál, az ellátás eddigi színvonala továbbra is biztosított, a költségvetést itt nem csökkentették. A testület az idei eredményes tervteljesítés érdekében dön-

tott a célcsoportos és egyéb tanácsai beruházások pénzügyeinek átcsoportosításáról. A végrehajtó bizottság elemezte a tanács jövő évi gazdálkodásának várható feltételeit is.

A vb az előterjesztések megvitatása után előkészítette a Csongrád megyei tanács soron következő ülését, és meghatározta napirendi javaslatát. A testület javasolja, hogy a tanács tűzze napirendre a megye második tizenöt éves lakás-lakásépítési koncepcióját, programját, amely kérdés várhatóan igen nagy érdeklődésre számíthat. Hiszen a lakásépítés, lakásgazdálkodás nagyon sok család, a társadalom minden rétegét érinti. A vb javaslata értelmében a tanácsülés napirendjén szerepel még a szakmunkásképzés helyzetéről szóló beszámoló, valamint a CSOMITERV és a megyei víz-, csatornamű vállalat tevékenységi körének meghatározása.

A tévé második műsorának vételéért

Nyújtott műszak a Gelkánál

Eppen ma egy hete, hogy megkezdte a próbasugárzást a televízió második műsorának szórására felszerelt új, szentesi adóberendezés. Az első napok tapasztalatai alapján mondhatták el tegnap a Gelka kirendeltségének vezetői, hogy kedvezőek lesznek a vételi lehetőségek Szegeden, a 20 kilowattos adó térejeire ugyanis nagy. A Gelka műszerészeinek munkáját az is könnyíti, hogy a mérőórával reggel kilenc órától, a műsorkezdéstől pedig a második műsor képeivel állíthatják be majd a készülékeket, illetve a közönségi antennák hangolóegységeit. Ez utóbbiak módosítása már megkezdődött.

Erthetően ugyanis először a sok esetben több száz családot szolgáló központi tévé-antennák cserélik ki a tartozékokat, Szegeden körülbelül 12–13 ezer készülék kapja közös antennáról a jelet, az Északi városrészt I/B ütemében például egyetlen antennához 1740 lakás vezetéke csatlakozik. A harmadik nagy antenna körülbelül egyhónapnyi munkát ad a Gelka negyvennél több műszerészének, nem is nyolcórás elfoglaltságuk lesz a most következő hónapokban, hanem napi 10–12 óra. Az új szentesi adó nagy téreje várhatóan gyengíti majd a Belgrád 2-es adó műsorának vételi lehetőségét, 24-es csatornája ugyanis túl közel van a mi 23-asunkhoz. Ezért a Gelkánál már arra is gondol-

nak, hogy a megrendelő (az IKV, a lakásszövetkezetek, az OTV) kérésére később esetleg az újvidéki adással helyettesítik a központi antennák Belgrád 2-esét.

Ha a nagyközönségi antennákra már felkerülnek az új antennafélek és a VHF-sávra hangolt új konverterek — erre azért lesz szükség, mert sok még az olyan készülék, amelynek nincs VHF-sávja —, akkor foghatnak hozzá a Gelka szakemberei az egyéni megrendelések teljesítéséhez.

Azok a tévézők, akiknek készülékébe konvertert kell beépíteni, két lehetőség között választhatnak. Az egyik kéttranzistoros konverter ára 365, illetve 635 forint, a kisebbel csak a szentesi kettős, a drágábbal az újvidéki, s a belgrádi kettős műsor is fogható, ha a készülék egyébként erre alkalmas és a megfelelő antennákat is felszerelik. Az anyagárhoz hozzászámítják még a munkadíjat, s a szükséges javítások költségeit is. Azoknál a készülékeknél, amelyekkel eddig csak az első programot nézték, a mechanikus csatornaváltók előregedésével ugyanis számolni kell, s előfordulhat, hogy más alkatrészt is cserélni kell. Ezért a Gelka szakembereinek az a véleményük, hogy a nagyon régi, mechanikus csatornaváltós készülékek megbolygatása nem is túl célszerű.

Csongrád megyében százezernél több tévé-előfizető

van, de még csak nem is sejthető, hány tulajdonosból lesz a közeli hónapokban Gelka-ügyfél. Egy biztos: konverterből (s ha kéri a megrendelő, antennából is) lesz elég készlete a Gelkának. Inkább csak a várakozási idő lesz egy kicsit hosszú, hiszen október előtt csak az előjegyzéseket gyűjtik. A helyzetet nehezíti, hogy már az Elektron Áruház készlete is kifogyott, s hiába kértek, az Orion-gyár nem igazolta vissza a megrendelést. A konverterpiac nehézségeit enyhítette ugyan, hogy a hangolóegység alkatrészeit az áruházban korábban beszerezhetők a rádiótechnikához értők, de ma már ott sem kapható minden alkatrész.

P. K.

Óriás olajtárolók

A Szovjetunióból szállítják

Négy új óriás tartály építését kezdték meg a Komáromi Kőolajipari Vállalatnál. Az egyenként 20 000 köbméter űrtartalmú berendezések acélköpenyét félkész állapotban, teker-csekben szállítják a Szovjetunióból. Az előregyártásnak ez a módszere rendkívül előnyös, mert így rövidebb ideig tart a tárolók

helyszíni hegesztése, összeszerelése. A nagyszabású munkán a Budapesti Kőolajipari Gépgyár és a komáromi üzem munkásai dolgoznak. A tervek szerint a jövő év végén adják át rendeltetésének a kőolajfeldolgozó tárolási gondjain könnyítő óriási berendezéseket. (MTI)

A naptár

Programozott generáció a mienk. Annyi emberhez és annyi mindenhez kell igazodnunk, hogy számba venni se tudjuk. Bejelentette valaki az ecsetgyárbán, hogy újít. Szerkeszt egy szórbehúzó gépet, olyat, amilyen eddig nem volt. Ha elindul majd, szinte másodpercenkénti köpi ki az ecsetet. Hallom a rádióban, ez az egyetlen gép diákok hadának nyári rohangálását gyártotta előre, mert nem készült el időre. A diákok másik hada iskolaköpenyek után rohangál, mert a köpenyek se készültek el időre talán, vagy a kereskedelem nem figyelt a naptárra. Tankönyv sem lesz annyi, amennyi kellene a tanév elején, legföljebb azt mondja az illetékes, több lesz, mint tavaly. Ez pedig önmagában nagy eredmény, mert a fejlődés útját mutatja.

Nagy tapsokat vágunk le mostanában, ha azt halljuk, ez vagy az a valami elkészült határidőre. Hogyne örülnénk, amikor meg nem nevezhető földöntúli lények arra programoztak be bennünket, hogy sem ez, sem az a valami nem készül el határidőre. Ezek a földöntúli lények azt is belénksugallták, hogy senki nem felelős, mert objektív okok üttették föl a fejüket. Pedig, ha jól megnézzük, csak arról van szó, hogy valahol elveszett a naptár, és a naptárral az előre adott szó. Nem az „út-törő-beszámoló”-ról, hanem a szerződésben vállalt, többszörösen ellenőrzött, fölsőbb szervek által is jóváhagyott, kicsike zászlók árnyékában aláírt és lepecsételt vállalati szó.

Ki ne hallott volna olyasmiről, hogy elkészül a nagy ház, beköltözznek a lakók, és elkezdnek vadonatúj lakásukban fázni, mert nincs kazán. Késve készült el maga a lakás is, tehát késve, de kitartható fázni. Ha a magyarázatok mellett melegedni lehetne, biztosan megizzadnának, mert megtudhatják az illetékesektől, hogy a hiba a közvetítővonalon van: a kooperáló cég nem tartja a szavát. Neki veszett el a naptára. Visszaválaszol erre a másik, hogy nem egészen úgy van az, mert egyrészt nem is rendelték meg akkor, amikor kellett volna, másrészt pedig őket is körülvette az objektív nehézség, ők is kooperálnak, sőt azok is, akik nekik fityiszt mutatnak. Fegyvert lábhoz! Aki ebben a káoszba bele mer lőni, nyugodtan elmehet öt-tusacapatunkat erősíteni.

Ha azonban csak egy pillanatra is elővesszük naptárhoz szoktatott eszünket, olyasmiről találunk mondani, hogy a mesebeli Mindentelhisz király hozzánk képest gyöngye fantáziával van megálva. Mi sokkal hihetlenebb dolgokat is képesek vagyunk első szóra elhinni. Nem rendelték meg időben ezt, vagy azt? Ugyan mi akadályozhatta meg őket? Nem járt a posta? Beteg lett a gépiró? Kifogyott a gépből a szalag? Kivitte a huzat az ablakon az indigót, és mostanáig nem hozta vissza? De ha nem rendelték meg, miért nem vetett azonnal lángot a tervrajz? Azon a helyen, ahová a meg nem rendelt valamit előre berajzolták, legalább forint nagyságú tűzvésznek kellene keletkeznie, ahogy a kooperálók ülepe alatt is lángot kellene vetnie a széknek, ha csúszik a határidő. Ha lukas a naptár.

Nem élhetünk meg naptár nélkül. Ha jól belegondolunk, belátjuk, hogy a hozzá való igazodás emberek százazezereinél semmi gondot nem jelent. Alig van, aki a vasárnapot összetéveszti a csütörtökkel, vagy a szabad szombatot a keddel. Olyan viszont bőven van, aki csak délben veszi észre, hogy itt a hétfő, dolgozni kéne. Megvisszátalja magát hamar, mindjárt vége a munkaidőnek, erre a néhány órára már nem érdemes szívóskodni. Külföldi utazásának napját se nagyon téveszti el senki, még akkor se, ha hivatalból, szolgálati levéllel utazik. Nem felejtheti el, hiszen be van írva a naptárba. Értekezős nemzet vagyunk, egyetlen semmitmondó értekezletet se szalasztanánk el. Természetesen ott vagyunk, és hozzá is szólunk, amíg a munkaidő le nem jár, akármiről van is szó. De utána egy percig sem maradunk. Igazunk van, tervezzenek minden értekezletet úgy, ha egyáltalán szükség van rá, hogy minden okos szó befeleljen.

A papírosból gyártott naptárral semmi hiba nem lehet. Annyi mindig van belőle, hogy minden íróasztalra jut. A belső, biológiai naptárral sincs baj, az évszakok változását mi is megérezzük, nemcsak a költöző madarak. Van azonban egy harmadik naptár is, azonosítását víruskutatóink az A₂ laboratóriumi kitenyésztése utáni időszakra vállalták. Ragályos kór, leginkább a fejekben terjed. Legfőbb ismertetője, hogy a megátadott egyén sűrűn hajtogatja: mi, kérem, mindent elkövettünk, és mi semmiért nem felelünk. A betegség kifejtett stádiumában a páciens elfelejti a személyes névmás egyes szám első személyű alakját. Agyának azon a teker-vényén, ahová nyelvtanórán beültették, hézag támad, és az én helyett csak ezt tudja mondani: mi. A névmáscsere máskor is előfordul, más vírusok is okozhatják, fontos, ami utána jön: nem vagyunk érte felelősek.

Ha megint elővesszük naptárhoz idomított eszünket, megint nem értjük. Hozzáfogunk valamihez, tervet készítenek. A terv voltaképpen annyit jelent, hogy a naptár némely napját beleírják a tervezetbe, és mellé írják, ki a felelős. Bizonyítható, hogy a munka megkezdésekor tehát még naptár is van, és felelős is. Valami udvari naptárór állást kellene kitálatni, és ezt a hivatalt olyanra bízni, aki a kettőt — a határidőt és a felelőst — akár az idők végeztéig együtt tudja tartani. Akármelyik számadó juhász elvállalná, nyugdíj után, puli nélkül is. Állítólag, nehezebb gondokkal is meg tud birkózni az emberi elme.

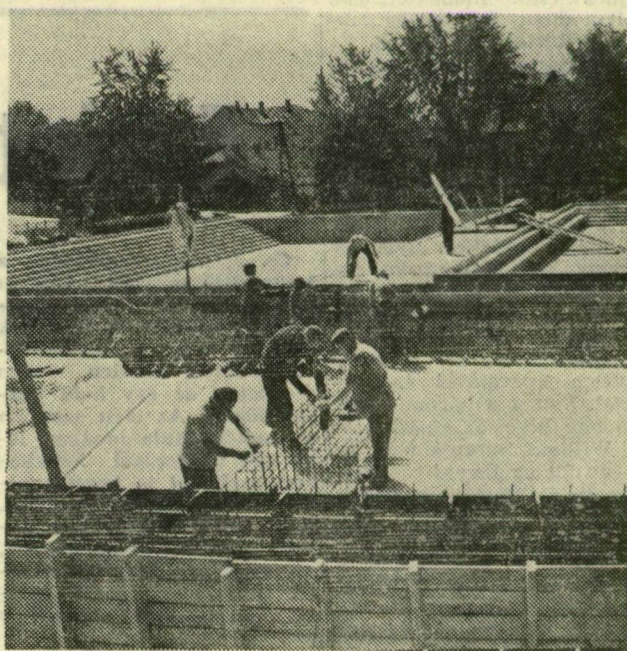
Volt szerencsém részt venni néhány nagyott késett nagy valami átadásán. Főltűnt, sem külsőségben, sem belsőségben nem látszott a késés. Kikopott a piros szőnyeg itt is, amíg mindenki átvette a jó munkáért járó kitüntést. Csavarra járó eszével azt mondta valaki, az a jó, hogy legalább a kitüntetések elkészültek határidőre, és ami be volt „ütemezve”, azt legalább ezen a napon elvégzik. A társadalmi víruskutatók szerint határidős betegségeink egyik fertőző góca éppen ez a pillanat. Gondolgoznunk kellene rajta.

Horváth Dezső

Országgyűlési bizottság megbeszélése

Ha megvalósulnak a tervezők elképzelései, a második 15 éves lakásépítési programban megjelölt, 130 kiemelt településen 850 ezer lakás készül el, amelyekben 2 600 000 ember találhat új otthont. Az országgyűlés építési és közlekedési bizottsága keddi ülésén e 130 településnek területkiválasztási javaslatait értékelte.

Bővítik a Ligetfürdőt

Somogyi Károlyné felvétele

Szegeden négy új fedett medencét építenek a Ligetfürdő szomszédságában a KEVIEP munkái. Jelenleg a medencék vasbeton szerkezetén dolgoznak. Hamarosan a DÉLÉP munkásainak is a helyszínrre kell érkezniük, hogy föllátsák a fából készült tetőszerkezetet. A Ligetfürdő új medencéi várhatóan jövő tavasszal fogadják a közönséget